

בש"פ 2990/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2990/18

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט נ' בכור) במ"ת 71753-01-18 מיום 9.4.2018

תאריך הישיבה: ז' באייר התשע"ח (22.4.2018)

בשם העורר: עו"ד מור עטיה

בשם המשיבה: עו"ד רוני זלושינסקי

החלטה *

1. ביום 31.1.2018 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו שתי עבירות מעשה סדום; עבירת ניסיון למעשה סדום; שתי עבירות גרם מעשה סדום; מעשה מגונה בקטין מתחת לגיל 16 שלא בהסכמתו (ריבוי עבירות); ושתי עבירות על איסור מכירת משקאות לקטינים. בתמצית, על פי כתב האישום, בשתי הזדמנויות שונות ביצע העורר במתלונן (שהיה כבן 14), לאחר שהשניים שתו משקאות אלכוהוליים, מעשים מגונים ומעשי סדום בניגוד לרצונו. כמו כן, העורר אונן לפני הקטין וחבר נוסף שלו באזור פומבי, לאחר ששתה אלכוהול ורכש אלכוהול עבור הקטינים. עוד לפי כתב האישום, במסגרת מעשיו האמורים, אמר העורר למתלונן מספר פעמים שיתאבד אם האחרון לא ישתף פעולה עם מעשיו.

עמוד 1

העורר נעצר ביום 17.1.2018, ובטרם הוגש כתב האישום, נשלח האחרון לבדיקה פסיכיאטרית על פי סעיף 16 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991. במכתב סיכום שחרורו ממין המרכז לבריאות הנפש "שלוותה" (להלן: סיכום השחרור ממין) מיום 18.1.2018 הובאו דברי העורר כי מאס בחייו; כי כשלושה שבועות לפני כתיבת הסיכום, פגע העורר בעצמו תוך שחבט בדלת עם ראשו; וכי תכנן לפגוע בעצמו עם סכין אך הוריו עצרו אותו. בסיכום השחרור ממין הומלץ, בין היתר, כי העורר ימצא בהשגחה צמודה נוכח "מחשבות אובדניות המלוות בתכנית" ונוכח מחוות אובדניות בשבועות שקדמו להכנת הסיכום האמור. בהמשך לכך, ביום 19.1.2018 הוארך מעצרו של העורר לצרכי חקירה תחת השגחה צמודה בבית המעצר, ובכפוף למתן הטיפול הרפואי הנדרש לעורר.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים. בדיון מיום 31.1.2018 הסכימו הצדדים על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ובית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) הורה, בהסכמת הצדדים, על עריכת תסקיר מטעם שירות המבחן בעניין העורר. בנוסף, לבקשת העורר, הורה בית המשפט על איסור פרסום זמני של שמו, בין היתר נוכח האמור בסיכום השחרור ממין.

3. בתסקיר מטעם שירות המבחן מיום 19.2.2018 צוין, בין היתר, כי בני משפחתו של העורר דיווחו כי מאז שהיה בן 10 לערך, החלו להופיע אצלו תסמינים חרדתיים שבגינם היה מטופל במרכז לבריאות הנפש שלוותה וכי מדבריו של העורר עולה שנזקק לטיפול תרופתי פסיכיאטרי אנטי חרדתי ולתרופות הרגעה מאז שהיה ילד. בצד זאת, שירות המבחן ציין כי העורר שלל מחשבות או כוונות אובדניות. בבואו להעריך את הסיכון הנשקף מן העורר, התחשב שירות המבחן בכך שהעורר אינו מכיר בחלקים פוגעניים בהתנהגותו ובכך ששלל נזקקות לטיפול בהקשר זה; במצבו הרגשי הלא יציב של העורר; ובעברו הנפשי הכולל התנהגות אובדנית. נוכח שיקולים אלה ואחרים נמצא כי רמת הסיכון הנשקפת מהעורר משמעותית ומצריכה שהייה בתנאים מגבילים, תוך פיקוח אנושי הדוק ואינטנסיבי שיציב גבולות לעורר, ימנע ממנו שימוש באלכוהול וירחיקו מקטינים. בנתון לדברים אלה, ולאחר שבחן את החלופה שהציע העורר, מצא שירות המבחן כי המפקחים שהוצעו אינם מתאימים ולכן לא בא בהמלצה לשחרר את העורר ממעצר. יצוין, כי בגדרו של תסקיר משלים מיום 13.3.2018 נבחנה חלופה אחרת שהציע העורר וזו נמצאה לא מתאימה על ידי שירות המבחן (להלן: התסקיר המשלים).

4. בדיון מיום 15.3.2018 שבמסגרתו נדון התסקיר המשלים, ציין בא כוח המשיבה - אשר לנושא איסור הפרסום - כי משאין בכוונת העורר להעביר לרשותה מסמכים נוספים, זו מבקשת כי תינתן לה אפשרות לגבש עמדה בעניין איסור הפרסום. בית המשפט נעתר לבקשה זו וניתנה למשיבה אפשרות להגיש השלמת טיעון בנושא הפרסום, אך כעולה מהחומר שלפניי השלמה כאמור לא הוגשה בסופו של דבר. ביום 9.4.2018 הורה בית המשפט על מעצר העורר עד לתום ההליכים משמצא כי אין מקום לשחררו לחלופה. בצד האמור, בית המשפט דחה את בקשתו של העורר להימנע מפרסום שמו. נקבע כי למרות שמהמסמכים הרפואיים שצירף העורר עולה כי האחרון סובל ממצב נפשי מורכב, חומרת המעשים ונסיבות ביצועם מטים את הכף לטובת פרסום. בעניין זה צוין כי מתסקיר המעצר שהוכן בעניינו, עולה כי העורר שלל מחשבות אובדניות וכי הוא מטופל בתרופות בקביעות.

בהמשך להחלטה זו ולבקשת העורר, הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע ההחלטה בדבר הפרסום עד ליום 11.4.2018 (וזוה הווארך בהמשך עד ליום 16.4.2018). ביום 15.4.2018 הוגש הערר שלפניי, הן על ההחלטה שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר הן על ההחלטה להתיר את פרסום שמו ובהחלטה מאותו יום הוריתי כי עד להחלטה אחרת לא יפורסמו שמו של העורר ופרטים מזהים אחרים שלו.

5. בדיון שהתקיים בערר ביום 22.4.2018 הוריתי, בהסכמת הצדדים, על השבת עניינו של העורר לבית המשפט המחוזי לצורך בחינת חלופה במתכונת של מעצר בפיקוח אלקטרוני, במסגרת החלופה שהוצעה על ידי העורר במסגרת התסקיר המשלים. משכך, נותרו להכרעה השגותיו של העורר על ההחלטה להתיר את פרסום פרטיו.

בנושא זה טען בא כוח העורר כי הפרסום עלול לגרום לאחרון, בהסתברות גבוהה, נזק משמעותי. זאת, נוכח האמור בסיכום השחרור ממין; נוכח כתב האישום שממנו עולה כי העורר הביע כוונה להתאבד; נוכח התנכלויות מצד תושבי עירו שבאו לידי ביטוי בפרסום כתבה מוטעית שבה נכתב כי העורר שלח יד בנפשו; ונוכח מסר שפרסם העורר בפרופיל שלו ביישומון ה"Whatsapp" ביום 7.12.2017 שבו הביע כוונה להתאבד. לשיטת בא כוח העורר, העובדה שבמפגש עם שירות המבחן הציג העורר תדמית של מי שמצבו השתפר לא הייתה צריכה לקבל משקל רב בהכרעה בעניין הפרסום, שכן מטבע הדברים מצבו הנפשי בלתי יציב, כפי שעולה מהמסמכים שהציג.

6. לעמדת המשיבה, עניינו של העורר אינו מצדיק חריגה מהכלל המורה על פרסום שמם של נאשמים בעבירות מין. לטענתה, בענייננו לא הובאה הוכחה מספיקה לכך שפרסום שמו של העורר יביא לאובדנות ויש להתבסס בעניין זה על הדברים שאמר לשירות המבחן המובאים בתסקיר המעצר.

7. לאחר עיון בבקשה ובצדפותיה ולאחר שהאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון לפניי, באתי למסקנה כי יש לקבל את הערר בנושא הפרסום, במובן זה ששם העורר ופרטיו ייאסרו לפרסום במסגרת הליך המעצר. כפי שהוטעם לא אחת בפסיקתנו, פרטיו של הליך שיפוטי, כמו גם זהות בעלי הדין, יהיו גלויים וחשופים לעיני הציבור (ע"פ 8225/12 חברה פלונית בע"מ נ' פלוני, פסקה 10 (24.2.2013) (להלן: עניין חברה פלונית בע"מ)). כך מחייב עקרון העל בדבר פומביות הדיון בבית המשפט ככלל וכך גם כאשר עסקינן בהליך פלילי, אשר פרסומו כרוך מטיבו בפגיעה בשמו הטוב של הנאשם ובפרטיותו.

8. בענייננו, בצדק טענה המשיבה כי כאשר מדובר בהליכים שעניינם עבירות מין קיים אינטרס ציבורי משמעותי בפרסום שמם של הנאשמים, הן לצורך הגנה על הציבור הן מן הטעם כי פרסום כאמור עשוי לסייע בחשיפת פרשות נוספות ולהוביל נפגעים נוספים - ככל שאלה קיימים - להגיש תלונה (ראו בש"פ 2211/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-11 (14.4.2015) (להלן: עניין פלוני)). ברם, תחולתו של עקרון פומביות הדיון אינה מוחלטת, ונקבעו לו מספר חריגים, המנויים בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), בין היתר כאשר מתעורר צורך להגן על "עניינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין" או לשם הגנה על "בטחונו של בעל דין" (סעיפים 68(ב)(5) ו-70(ד) לחוק בתי המשפט).

בענייננו, העורר טוען כי פרסום פרטיו בהליך המעצר יכול לגרום לו נזק נוכח מצבו הנפשי הבלתי יציב והתבטאויותיו בעבר על כוונותיו האובדניות. לאחר שעיינתי במסמכים שצירף העורר, ובמיוחד בסיכום השחרור ממין ממרכז שלוותה, שנחתם בהמלצה כי העורר ישהה תחת השגחה צמודה נוכח מחשבות ומחווות אובדניות מצדו, אני סבור כי יש מקום להורות על איסור פרסום פרטי העורר בהליך המעצר, לשם הגנה על ביטחונו (בש"פ 197/12 חדד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (16.2.2012) (להלן: עניין חדד)); בש"פ 10927/07 מור נ' מדינת ישראל, פסקה ז (6.1.2008) (להלן: עניין מור)). הגם שהעורר שלל בפגישתו עם נציגי שירות המבחן התנהגות אובדנית, אני סבור כי בכך יש מספיק כדי להפיג את החשש לביטחונו, כעולה מעמדת הגורמים המקצועיים בסיכום השחרור ממין ובשים לב לעברו הנפשי, המתואר גם בתסקיר המעצר. בנוסף, מאחר שהעורר מצוי במעצר המגביל את יכולתו לנוע באופן חופשי

(בין אם מאחורי סורג ובריא ובין אם יוחלט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני), נראה כי הצורך להזהיר את הציבור מפניו של העורר מקבל אף הוא משקל נמוך יותר בנסיבות העניין (ראו בש"פ 3205/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (9.10.2013)).

9. על רקע כל האמור, ובנתון לשלב הדיני הנוכחי, שבו לא הוכחה אשמתו של העורר (ראו עניין פלוני, פסקה 12); לכך שתוכן ההחלטות בהליך המעצר יפורסם; ולסיכון לצעדים אובדניים, ראיתי להורות על חיסוי שמו של העורר ופרטים מזהים אחרים שלו (ראו והשוו עניין חברה פלונית בע"מ, פסקה 29; ע"פ 5316/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה ח (6.8.2012); עניין חדד, פסקה 18; עניין מור, פסקה י"ג). בשולי הדברים יוער, כי מאחר שהצדדים לא טענו בנושא זה ובשים לב לכך שהערר הוגש תוך 7 ימים ממועד החלטת בית המשפט המחוזי - איני נדרש לשאלה אם בחר העורר במסלול דיני רלוונטי להשגה על ההחלטה בדבר הפרסום (ראו סעיף 70ד(א) לחוק בתי המשפט; ראו והשוו בש"פ 123/16 פלוני נ' מדינת ישראל (6.1.2016)).

סוף דבר: הערר במתכונתו הנוכחית מתקבל כך ששמו של העורר ופרטים מזהים שלו ייאסרו לפרסום במסגרת הליך המעצר שמתנהל נגדו.

ניתנה היום, י' באייר התשע"ח (25.4.2018).

ש ו פ ט